

Ki a tökéletes?
(Az örökkévaló főpap)

A Zsidókhoz írt levél tanulmányozását ott hagytuk abba, hogy a szerző (aki valójában igehirdető), komoly és kemény intést intézett hallgatóihoz. Először azzal provokálta őket (finomabban szólva apellált szégyenérzetükre), hogy olyanok, mint a gyerekek, akik pempőt esznek, pedig már rég a szilárd és kemény eledelnél kellene tartaniuk. Éppen azért beszélt így velük, mert tudja, hogy szorult helyzetükben, óriási terhek súlya alatt ez a szilárdabb eledel, azaz mélyebb tanítás mentheti meg őket attól, hogy megtagadják a hitüket. Rómában vagyunk, a birodalom fővárosában a Kr. utáni 60-as évek végén, amikor ezek a zsidókeresztények azzal néznek szembe, hogy az életükkel fizethetnek a Jézusba vetett hitükért. Miközben szerzőnk teljesen ismeri és megérti a helyzetüket, egyetlenegy utat lát ebből a szorult helyzetből kifelé: azt, hogy Jézus Krisztust még jobban ismerjék, még többre értékeljék, még jobban szeressék, és semmi körülmények között meg ne tagadják. Ennek bemutatása lesz a kemény eledel.

Mindezt úgy vezeti be, hogy túllépve már az alapvető tanításon (pempő), „*törekedjünk a tökéletességre.*” (Zsid. 6.1) A tökéletesség gondolatán keresztül kezdi el bemutatni nekik újra Jézus Krisztust. Mindez a következő kihívást jelenti számunkra: akarjuk-e jobban érteni, jobban ismerni, életükben többre értékelni, odaadóbban szeretni Jézust? Mert ez a mai szakasz célja. Erre fut ki benne minden - és a Szentlélek hasonlóan akar munkálkodni ma is. Lássuk hát, hogy 1. Törekedjünk-e a tökéletességre? 2. Ki a tökéletes és miért?, 3. Hogyan tesz a tökéletes tökéletessé?

I. Törekedjünk tökéletességre?!

Ha a „kemény eledel”, a Jézusról szóló „haladóknak” szánt tanítás arról szól, hogy törekedjünk a tökéletességre, akkor számtalan veszély leselkedik arra, aki ezt az utat járni akarja. Sokan tudják, hogy bármiféle tökéletességre törekvés így vagy úgy, de zsákutcába vezet. Akár azért, mert az hisszük, hogy képesek vagyunk rá, akár azért, mert legyintünk, hogy ez illúzió, sőt, bolondság. Hogyan jelenik meg a tökéletességre törekvés a keresztények vagy akár a kereszténység iránt érdeklődők között? (Érdemes hangsúlyozni, hogy gyakran, akik közelednek a keresztény hit felé, tudatosan vagy tudat alatt azzal teszik ezt, hogy a belépés, a megérkezés egyfajta tökéletesség elérésével realizálódik.)

Kicsit leegyszerűsítve a tökéletességre törekvés abban nyilvánul meg, amikor azt mondjuk, hogy a kívánt állapotot akkor érem el, ha mindent jól teszek, vagy ha mindent egészen átélek, vagy ha mindent megértek. Az első az erkölcsi tökéletességet/teljességet keresi, a második a maximális spirituális átélést helyezi mindenek elé, a harmadik az intellektuális teljességet. Félreértés ne essék, mind az erkölcsi, mind a spirituális-tapasztalati, mind az intellektuális dimenziók abszolút fontosak a Jézussal való kapcsolatban. De zsákutcába jutottam akkor, ha bármelyik területen a maximális teljesítményt akarom elérni ahhoz, hogy végre úgy érezzem, megérkeztem, rendben vagyok, „tökéletes lettem”. Miért? Azért, mert minden olyan törekvés, amely során az általam vélt vagy felállított mércét akarom megugrani

erkölcsileg, spirituális tapasztalatban vagy intellektuálisan, hogy végre elég jónak érezzem magam, szükségképpen kimerüléshez és kiábránduláshoz vezet. Mert tökéletessé nem leszek erkölcsileg – sohasem mondhatom, hogy már elértem. Mert nem fogom tudni folyamatosan a maximumon tartani a lelki-érzelmi átéléseket – és mennyi lenne vajon az „elég”? És mert soha sem fogok mindent érteni, ami Istennel, a megváltással, a világgal, a Bibliával, az életemmel kapcsolatos. Ezért nagy a veszélye annak, hogy a tökéletességre törekvés zsákutcába vezet. És ezért vannak, akik – miután tapasztalták e zsákutcák valamelyikét – ma már csak keserűen vagy cinikusan legyintenek: hagyjuk ezt. De akkor miről beszél a Szentlélek az igében? Milyen tökéletességre hívja a szerző a hallgatókat? És hogyan akarja ezen keresztül felizzítani bennük a Jézus iránti elkötelezettséget?

Az, aki azt mondja, hogy törekedjünk tökéletességre, megmutatja a dilemmánkból kivezető utat. Mert miközben nem adja fel a tökéletességre törekvés igényét velünk szemben, tudja jól, hogy egyetlen út létezik, az evangélium útja. Akkor leszünk tökéletesek, teljesek, ha az egyetlen tökéletes tökéletessé tesz. És ez lesz érvelésének központi gondolata: az ószövetségi papság, áldozat és kultusz nem tudott tökéletessé tenni, de a Fiú, Jézus, „*aki örökre tökéletes*”, megcselekszi ezt. Így olvassuk: „*a törvény semmit sem tett tökéletessé*” – ez lenne az önmegváltás útja -, de az örökre tökéletes Fiú örökre üdvözíteni tud (vö. még 9.9, 10.14). Lássuk hát azt, aki tökéletes, és aki egyedül képes tökéletessé tenni!

II. Ki a tökéletes?

Szerzőnk módszere, hogy Jézus Krisztus főpapságát összehasonlíttja az ószövetségi papsággal, Jézus áldozatát a jeruzsálemi templomban folyó áldozati kultusszal. Ehhez egy ószövetségi történetet valamint egy zsoltár idézetet hív segítségül (ne feledjük, az igehirdetés az ige magyarázása, alkalmazása egy konkrét helyzetre; és ő ezt teszi).

Tétele, hogy Jézus azért nagyobb, több, mint az ószövetségi, azaz a lévita papság, mert ő Melkisédek rendje szerinti pap. Ki ez a Melkisédek? Melkisédek az a király és pap, akiről nagyon keveset tudunk a Bibliából. Ábrahám egy fontos katonai győzelme után jelenik meg (1Móz. 14.16-18), megáldja az ősatyát, aki pedig tizedet ad neki. Semmi többet nem tudunk róla, amint szerzőnk is mondja, „*sem apja, sem anyja, sem nemzetsége, sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs.*” Ez utóbbiakat már a zsoltáros kijelentése alapján mondja, ahol ezt olvassuk: „*Megesküdött az Úr, nem bánja meg: pap vagy te mindörökké Melkisédek módján.*” (Zsolt. 110.4) Hogyan kapcsolódik ez Jézushoz?

Figyeljük a szerző logikáját! Lévi, akinek leszármazottai alkotják a lévita papságot, Ábrahám dédunokája. Ha tehát Ábrahám tizedet fizet Melkisédeknek, az ő személyében leszármazottai is megtették ezt (pedig különben, mint a papi törzs tagjai, a lévíták tizedet szednek.) Tehát a melkisédeki papság nagyobb, mint a lévita, és Melkisédek nagyobb, mint Ábrahám és Lévi. De kiről beszél Isten, amikor a 110. zsoltárban a Melkisédek rendje szerinti örök papról beszél? Hát persze, hogy Jézusról! Ezért Jézus nagyobb, mint a lévíták, hiszen ő a Melkisédek rendje szerinti végső főpap. Továbbá, ha a lévita papság tökéletes lenne – és tökéletessé tudna tenni – miért beszélt volna Isten már előre egy másik, a Melkisédek rendje szerint való papságról? Az

őszövetségi lévita papság és áldozat a hozzá kapcsolódó törvénnyel együtt nem rossz, de Isten történetében és rendjében eljött a vége, át kell hogy adja helyét valami nagyobbak, többnek és teljesebbnek; valami valódinak, aminek eddig ez csak árnyéka lehetett. És ez a valódi Jézus Krisztus, az örökkévaló főpap. Mennyiben és miben különb az, amit Jézus hozott, amit ő tett?

Abban a kifejezésben ragadhatjuk meg a lényegét, hogy Jézus – szemben a lévita papsággal – nem „*testi parancsolat törvénye szerint*” lett pappá, hanem „*örökkévaló élet ereje szerint.*” Mi a jelentősége ennek?

Először is az, hogy míg a lévita papság erőtlén és használhatatlan, hiszen nem tesz tökéletessé, nem változtat meg – Jézus, a főpap az örökkévaló élet erejével belülről tesz újjá. A lévita papság egy külső rendben szabályozza, hogyan járulhat Isten elé az ember, Jézus azonban – egy teljesen új paradigmában - nem külső áldozati rendszert ad, hanem téged változtat meg, hogy Istennel valóságos közösségbe kerülj. Ez az örökkévaló élet ereje.

Másodszor, ez éppen azért lehetséges, mert ő egyszer s mindenkorra főpap. Az ő főpapsága nem leszármazásra épül, mint a lévíták rendjében, hanem a személyére, hiszen neki soha nem kell átadnia a papságot. Tehát túl azon, hogy Jézusnak hatalma van belülről megváltoztatni, abban is különb, hogy örökké él: „*azok többen lettek papokká, mivel a halál nem engedte őket szolgálatban maradni; ő viszont, mivel megmarad örökké, átruházhatatlanul viseli a papságot.*” Sőt, az ő papságát nem hogy nem nullázza le véglegesen a halál, hanem éppen halála által bizonyul tökéletes főpapnak, hiszen ő önmagát áldozta fel (szemben a lévita papsággal, akik magukért és a nép bűneiért mutattak be állatáldozatot). Ő éppen a halála által lesz örökkévaló pap, hiszen „*mindenkor él, hogy esedezzék értük.*”

Harmadszor, Jézus Isten esküjével lett főpap. A szerző hangsúlyozza, hogy a lévita papok eskü nélkül lettek pappá, de Jézus – idézve a 110. zsoltárt – az Atya esküjével, és ezért „*jobb szövetségnek lett kezesévé.*” Az Atya esküje áll a mögött, hogy Jézus, mint főpap egy újnak, egy többnek, egy igazinak lett a keze. A kezes az, aki garantálja valaki más kötelezettségeit, saját vagyonával, ill. akár az élete árán is. Nézzétek, Jézus a főpap Isten esküjének és ígéretének a keze, a garancia adója, amint erről tanúságot is tesz áldozatában. Melyik pap teszi/teheti meg ezt értünk?! És ha Isten esküvel erősítette meg, hogy Jézus a hozzá folyamodók közvetítője, a valódi főpap, vajon mit várhatnak azok, akik más papságot, kisebb áldozatot keresnek?

Igen, ő és egyedül ő a teljes, tökéletes, örökkévaló főpap. Mit jelent hát a tökéletességre törekednünk ezek ismeretében? Azaz, hogyan tesz a tökéletes tökéletessé?

III. Hogyan tesz a tökéletes tökéletessé?

Mivel ő a tökéletes, örökkévaló főpap „*ezért üdvözíteni tudja örökre azokat, akik általa járulnak Istenhez...*” Mit tesz a tökéletes főpap? Örökre üdvözít. Beszéltem arról, hogy ebbe beletartozik, hogy ő az, aki belülről átfőrmál. Ő az, aki mind az erkölcsi, magatartásbeli, habitusbeli változást, mind az intellektuális megértést, mind a lelki tapasztalatot kimunkálja bennünk. Nem mi hozzuk létre magunk erőfeszítése által, de nem is mondunk le a változásról, a növekedésről, hiszen ő cselekszik. Ugyanakkor a Zsidókhoz írt levél összefüggésében nézve a tökéletesség, a teljesség, az érettség mást

is jelent. A tökéletesség, amire a szerző hív, annak felismerése a nyomorúságok és üldöztetés közepette, hogy Jézus Krisztus örökre üdvözíteni tud minden helyzetben. A tökéletességre törekvés annak a magunkhoz ölelése, aki mindenkor él és uralkodik, akármilyen élethelyzetben is vagyunk. A tökéletesség az a kibontakozó bizonyosság bennünk, hogy egész életünk annak hatalmában van, aki ebben a pillanatban is esedezik értünk. A tökéletességre törekvés arra való törekvés, hogy Jézus Krisztus főpapi munkája egyre erőteljesebben, mélyebben, valóságosabban járjon át és határozza meg a mindennapjainkat. Azaz, hogy egyre jobban értsük, ismerjük, értékeljük, szeressük őt.

Két dologra szeretném felhívni a figyelmet ezen a ponton az üdvözítéssel kapcsolatosan. Az egyik, hogy *örökre üdvözít*. Ez azt jelenti, hogy egyszer és mindenkorra. Nem addig tartott az üdvözítés, amíg átélted az Isten csodáit, gyógyító, megújító munkáját. Akkor is valóság mindez, amikor a római zsidókeresztényekre óriási súlyok szakadnak, amikor úgy látják talán, hogy az Úr sehol sincs. De ő örökre üdvözít. Ami azt is jelenti – és fontos ezt megértenünk – hogy az üdvözítés, a szabadítás, az evangélium munkája bennünk és rajtunk nem azt jelenti, hogy minden nyomorúságos helyzetünk megoldódik. Mert nem úgy vagyunk-e mi az üdvösséggel, hogy úgy tekintünk rá, mint ami egyrészt mögöttünk van, ha Jézuséi lettünk, másrészt meg előttünk, amikor majd megérkezünk az örök életbe, de a jelenben csak akkor a miénk, amikor éppen szabadítást, azaz rendkívüli Isteni közbeavatkozást élünk meg? Bezúg valami nehézség, és azt mondjuk, hogyan legyek most keresztény, hogyan legyek csendben, hogyan figyeljek Istenre, amikor megint rohanni kell, megoldást keresni, intézkedni. Kinek van itt ideje imádkozni, Istent keresni, hol itt az üdvösség? De ez nemcsak, hogy nincs ellenére az üdvösségnek, hanem része annak, amit és ahogyan Isten munkál. Mert az üdvösség nem azon pillanatok összessége, amikor átéljük a rendkívülit, sőt, az üdvösség Istennek az a nagy munkája, amelyben életünk zajlik. Eugene Peterson írja: *„Ahhoz, hogy az üdvösség szó jelentsen bármit is, az üdvösség történetét kell újra felfedeznünk. Az üdvösség nem egyéjszakás ügy. Nem elválasztható a történelem gazdag szövetétől; az üdvösség mindent átölel és mindent bevon Isten a történelemben végzett munkájába.”* Majd: *„A keresztény spiritualitás bátran állítja, hogy a történelem játszótérén csak egyetlen egy játék létezik: és ez az üdvösség. Minden, ami történik, minden, amit az emberek cselekednek, ezen a játszótéren zajlik, amelyen és amely felett Isten szuverén Úr...”* (Eugene Peterson, *Christ Plays in Ten Thousand Places*, 147. és 161.) Érted, hogy mi ennek a jelentősége? Aki örökre üdvözít, az nem az, aki egy-egy pillanatra belép az életedbe, hogy szabadulást hozzon, hanem az, aki ott van mindenben, ami veled történik – és ami veled nem történik. Az ő üdvözítő munkájának a része, amikor rendkívüli szabadítást, gyógyulást, kegyelmet élsz meg – éppen úgy, mint amikor csak úgy eseménytelenül, vagy éppen nehéz eseményekkel telítve telnek a „szürke hétköznapiak.” Az üdvösség - mondja lényegében Peterson - a kontextus, a mező, a tér, amelyben az életed zajlik, ha Jézusé vagy. És nem az a "mennysország", amit egy pillanatra átélsz, amikor csendben vagy, dicsőítesz, istentiszteleten veszel részt, stb... Ez utóbbiak csak emlékeztetnek arra, hogy minek/kinek része az életed. Mert Jézus, az örökkévaló főpap örökre üdvözít.

Másodszor: ehhez az üdvözítéshez *Jézus által oda kell járulni Istenhez*. Jelen időben, és folyamatosan. Azaz újra és újra és újra. Mert ő jelen időben és folyamatosan esedezik értünk. Végzi a főpap közvetítő munkáját. Lehet, hogy nem jön el, hogy

kimenekítse a hallgatókat Rómából. ehet, hogy nem változtatja meg az örült Nérót, és nem áll útjába a keresztényekre törő ellenségnek. Lehet, hogy nem oldja meg a küzdelmeidet. Lehet, hogy nem ránt ki a helyzetből, amit elhordozhatatlannak tartasz. Lehet, hogy nem tesz csodát, és nem változtatja meg azt, akivel kapcsolatban te ezt várod. Lehet, hogy nem adja meg a régen várt párt. Lehet, hogy nem hoz még ki a munkanélküliség szörnyű valóságától. Lehet.

De örökre üdvözt. Mindenkör él, hogy esedezzék értünk. Zajlik életed története és ő esedezik érted. Kézben tart - akár megteszi a csodákat, akár nem. Mert az igazi csoda, hogy minden, ami veled történik, benne történhet. Látod-e őt, aki tökéletes? Hiszed-e, hogy ő a tökéletes? Érted-e, értékeled-e, szereted-e őt jobban, mint korábban? Járulj az Istenhez általa! ÁMEN!

Lovas András